

Potrošniški način življenja, onesnaženo ozračje in mestni hrup terjajo od človeka, da se vse bolj zateka v naravo. Visoko med gorami na čistem zraku in v tišini se počuti sproščene in srečne.

PLANINCI V SATURNUSU SO IMELI OBČNI ZBOR

Na planincih je fletno ...

PLANINSKO DRUŠTVO SATURNUS JE BILU USTANOVljENO LETA 1970 IN ŠTEJE 160 ČLANOV. TO NISO SAMO ZAPOSLENI V SATURNUSU, AMPAK TUDI ČLANI DRUGIH DELOVNIH ORGANIZACIJ V MOSTAH

V lanskem sezoni smo imeli devet izletov s skupno udeležbo 280 članov. Eden najzanimivejših in najtežjih izletov je bil peš izlet iz tovarne na Malo Planino. To je bil spominski pohod za obletnico smrti tovariša Emila Ščurka, člana društva in borca iz NOB. Ta pohod, dolg 13 ur, bomo tradicionalno organizirali vsako leto 22. julija kot manifestacijo spomina na revolucionarne dni in njihove udeležence, saj je poleg osnovnega cilja društva – organizirano navajati delovne ljudi in jim omogočati pohode in bivanja

v naravi – tudi obujanje in ohranjanje revolucionarne tradicije, izročilo naše revolucije.

Planinci so 27. marca imeli občni zbor svojega društva, kjer so pregledali delo v letu 1972 in se dogovorili za naprej. Izvolili so novo vodstvo in imenovali Zdravka Rakusčka za častnega člana društva. Na koncu so sklenili, da več skrbí posvetijo vključevanju mladih in da v pooblaščen 80-letnice slovenskega planinskega društva organizirajo pohod 80 Saturnužank na Grinovec. Izletov bo letošnja sezona

več in bo prvi že aprila na Mrzlico. Drugi izleti pa bodo še: Višnja gora – Janče, planinski tabor pri Slavkovem domu, Španov vrh, Triglav, Ščurkov pohod na Malo Planino, Skuta – Kravec, Komna – Lepo Spilje, Špič, Paklenica, Mirna gora, Limbarska gora, zaključek pa bo na Mali planini.

Društvo vabi občane, da postanejo člani planinskega društva Saturnus in se udeležujejo izletov in drugih akcij.

S. G.

IX. REVIIJA GLEDALIŠKIH SKUPIN OBČINE MOSTE-POLJE

Vsak začetek je težak

Gledališka skupina Zalog-Ljubljana je uprizorila v marcu mesecu komedijo po povesti Charlesa Dickensa Cvrček za pečjo. To je bila v okviru IX. revije prva predstava, s katero so gostovali v Senožeti. Zrežiral jo je Ivan Lukančič, ki je odigral starega Caleba. V njegovi igri prepoznamo že izurjenega igralca, ki obvlada prvine gledališke igre na ravni amaterizma. Ivan Lukančič ima za seboj že veliko let prakse, tako igralske kot režiserske.

Posebno mesto gre Mariji Peterlinovi v vlogi Dotke. Zdi se mi, da je Peterlinova neizkoriščen in neurešen talent. Vsaj za sedaj, kajti mlada je še in si igralskih izkušenj še nabira. Bila je prepričljiva in primerna za osrednjo vlogo, dovolj dinamična, da je s svojo pojavo znala gledalce zares pritegniti. Na mestih pa sem imela vtis, da je zašla v monotonost načina podajanja in je nekako prelahko jemala vse skupaj. Ne trdim, da je to res, saj kolikor poznam razmere pri amaterskih gledaliških skupinah, ta lastnost sploh popolnoma odpade. Občutek pa mi je pač ostal. Ostale vloge so bile približno enakovredne, motilo me je včasih le deklamiranje.

Scena je bila realistična: stol je pravi stol, omara omara. Mali oder KUD Senožeti je bil natrpan. Vtis rešuje dvorana, ki je (gasilski dom) tudi majhna.

Drugo predstavo je pripravila gledališka skupina iz Senožeti. Uprizo-

rili so jo v Zadvoru. To je bil Sosedov sin Josipa Jurčiča. Igra zahteva veliko igralcev (24, igralo jih je 20) – nekateri so igrali kar po dve vloge. Seveda so bile vloge stranske in večina sploh ni ničesar opazila.

Očeta Smrekarja je odigral Valentin Dragar, ki so ga s spretno šminko in lasuljo postarali za desetletja. Bil je soliden in na mestih, kjer je bilo treba povzdigniti glas, celo zelo dober. O Smrekarici, Francki Nolim, bi rekla, da je vloga zaskrbljene matere odigrala dovolj prizadeto.

Tudi Franca, Joža Bakovnik, njuna hči, je bila v redu, čeprav včasih malo neizrazita. Ponesrečen je bil po moje Stefan, ki ga je v naslovni vlogi odigral Dominik Cerar. Fant je bil premlad in še zelo začetniški. Vem, kako težko je dobiti primerne glave za kakršnokoli vlogo. To velja še prav posebej za predstavo, ki zahteva toliko igralcev. Senožeti jih sicer premorejo v primer-

javi z drugimi gledališkimi skupinami kar dovolj. S tem ni imela režiserka Cilka Pavšič prevelikih težav. Toda pravega in dobrega najti, to gotovo ni preprosto. Bo pa Dominik Cerar te svoje začetne težave verjetno kmalu odpravil. Samo vaje mu še manjka.

O drugih vlogah ne bi govorila. Vsi po vrsti pa so znali ustvariti sijajno ozračje kmečkega življenja, kakršno opisujejo številni pisatelji prejšnjega stoletja.

Scena je bila preprosta, moderna in efektivna. Nobene navlake, le najnujnejše. Posamezne slike je povezovalo in napovedovalo dekle v narodni noši, brez napak, dovolj glasno in občuteno. Igralci, navajeni malih dimenzij, so imeli v prvih slikah težave z obvladovanjem velikega prostora. Govoriti je bilo treba precej glasneje, kakor so bili vajeni, saj sta oder in dvorana v Senožeti precej manjša.

ALENKA LOBNIK

OTROŠKO ZBOROVSKO PETJE

Sredi tega meseca je zveza kulturno-prosvetnih organizacij skupaj s komisijo za glasbeno dejavnost občine Moste-Polje priredila VII. občinsko srečanje otroških in mladinskih zborov. Srečanja se je udeležilo prek 600 pevcev s sedmih šol in 11 zborov. Uvodoma pa je pevec in poslušalec v festivalni dvorani pozdravil tudi podpredsednik občinske skupščine Moste-Polje Albin Mahkovec in pevecem zaželel še veliko uspehov pri njihovem petju in delu. Nastopili so otroški in mladinski zbori oš Vide Pregare z dvema zboroma prav tako tudi oš Sostro, učenci iz Polja so nastopili s tremi zbori, z enim zborom pa so nastopile šole Jožeta Moškrčiča, Ketteja-Muma in šole iz Zaloga in Dolskega. Čestitkam za njihov uspeh nastop se pridružuje tudi naše uredništvo.

Na posnetku je pionirski zbor iz osnovne šole Polje, ki ga vodi Ljuba Novakova.

DEŽURNI 316-690

Štacija mladosti s pozdravi in najlepšimi željami za 81. rojstni dan tovarišu Titu bo prišla v Ljubljano 7. maja. Sprejeli jo bomo v naši občini in sicer na Sentiakobskem mostu. Ob spomeniku padlim bo tudi krajša slovesnost. Približno dvesto mladih bo štafeto palico prineslo v Križanke (ali pa v halo Tivoli, tega še ne vemo zanesljivo), kjer bo osrednja prireditev. Vabljeni.

Letošnji dan mladih občanov bo nekoliko drugačen, kot je bil vsa leta do sedaj. Izdelali smo namreč nov koncept, ki po našem mnenju bolj ustreza množičnosti prireditve. Športna tekmovanja in kulturne prireditve bodo potekale skoz ves mesec maj, finalna tekmovanja in zaključne slovesnosti pa bodo na sam dan mladosti 25. maja. Žal pa bo odpadel doslej tradicionalni Free concert, saj kljub temu, da se imenuje brezplačen, tak koncert prireditelja le preveč stane. Vendar pa bo tudi take zabave dovolj, to vam zagotavljam.

V sklopu dneva mladosti bodo poleg športnih tekmovanj tudi tekmovanja pesnikov, pisateljev in recitatorjev iz najboljših mladinskih glasil.

Odbor za pohod Po poteh tovarštvu in spominov tudi letos razpisuje v počastitev obletnice osvoboditve mesta Ljubljana manifestativno tekmovalno prireditev Po poteh partizanske Ljubljane. Lani smo se na pohodu kar dobro odrezali, saj je na njem sodelovalo veliko mladih iz naše občine, zato se moramo tudi letos potruditi. Če se niste prijavili, pohitite.

Tudi letos bomo sprejeli veliko številu novih članov. Prav tako kot lani, bo tudi letošnji sprejem centralen (najverjetneje znova v Križankah), poleg tega pa nameravamo ob zaključku dneva mladih občanov za vse novoprijete mladince organizirati krajši pohod s stalnimi pohodnimi enotami OK ZMS.

Se nikoli ni bilo sodelovanje z mladinskimi aktivni tako živo in razgibano, kot prav sedaj. Odnosi med OK ZMS in aktivni ter med aktivni samimi so res dobri, žal pa s strani aktivov še vedno ni zadosti informacij. Zato vas ponovno vabimo, da tudi prek naše rubrike utrdimo sodelovanje. Pišite nam torej o dogajanjih in akcijah, ki jih imate v načrtu, pa tudi o tistih, ki ste jih spravili pod streho. Naj tudi ta rubrika pripomore k tesnejšemu sodelovanju.

Tudi letos pripravljamo nekaj mladinskih delovnih akcij. Udeležili se bomo naslednjih delovnih akcij: KOZJANSKO 73, ki jo organizira republiška konferenca ZMS; SAVA 73, ki jo organizira gradski komite saveza mladine Hrvatske Zagreb, nosilec pripravljanih del v Ljubljani pa je naša OK, in KOZJE 73, ki jo pripravlja MK ZMS Ljubljana, nosilec pripravljanih del pa je poleg OK ZMS Ljubljana Center tudi naša OK.

Bolj ali manj uspešno delujejo vse komisije pri predsedstvu OK ZMS. Veliko je k temu pripomoglo tudi stalno mesečno

posvetovanje predsednikov komisij. Na teh posvetovanjih redno pregledajo opravljeno delo in se kritično opredeljujejo do neizvršenih nalog. Seveda pa si predsedniki pri izvrševanju nalog med seboj pomagajo, kar je tudi važno, saj so o delu posameznih komisij bolj informirani.

Konec meseca je bil v Ljubljani skupni seminar predsednikov občinskih konferenc ZMS in predsedstva MK ZMS Ljubljana. Sredi aprila je bila še tudi prva seja predsedstva MK ZMS Ljubljana tretjega mandata. Konstituirale so se posamezne komisije in sprejeli so proračun za letošnje leto. Povemo naj še to, da je novi predsednik MK ZMS delavec iz Zita (torej Moščan) Miha HAM.

Na predvečer prvega maja bo, kakor vsa leta, ljudsko rajanje na Cankarjevi cesti in na Rožniku. Moščanski taborniki bodo zakurili kres na Jančah in tam postavili tudi svoj tabor.

Dolgo sem se pripravljala na pogovor z njim, še dlje pa sem ga lovila. Ko se mi je vse skupaj posrečilo, pa je naneslo tako, da sva se pogovarjala o povsem drugih stvareh, kot sem nameravala. Sprva ni hotel niti slišati o tem, da bi pisal o njem. „Raje piši o kakem prizadevnem mladincu, ki mu bo tako pisanje spodbuda za nadaljnje delo,“ mi je dejal.

„Ali pa o socialistični zvezi, to je veliko zanimivejše, kot pa pisanje o meni.“

No, pa se je kljub temu omečal, čeprav le do neke mere. Kljub temu, da je pristal govoriti o sebi, o svojih mladih letih in o svojem delu, je najin pogovor ves čas potekal o delu organizacij, v katerih je deloval, ker pa sva najbolj vrtela okoli mladine, sem sklenil, da ta pogovor uvrstim v to našo rubriko. Še na nekaj bi želel opozoriti. S tem pogovorom bi želel začeti vrsto pogovorov z nekdanjimi mladinskimi funkcionarji v naši občini. Če boste govorili s kakim nekdanjim mladinskim funkcionarjem, zapišite si pogovor in nam ga pošljite. Prav zanimivo bo brati o tem, kako so delali nekoč in le-to primerjati z današnjim delom mladinske organizacije.

„Zadovolje je danes že del Ljubljane,“ je pričel tovariš Marjan Moškrčič, sekretar OK SZDL, pred 25 leti pa je bil še prav daleč. Ceste so bile slabe, koles je bilo malo, da o avtomobilih sploh ne govorimo. Meje med kraji so bile bolj ostro začrtane. Bili smo torej vezani izključno na delovanje mladinske organizacije v domačem kraju. Zabave je bilo malo in odvisni smo bili od svojega dela. Če smo zabavo hoteli imeti, smo jo morali pač organizirati. Poleg tega je bilo treba zgraditi vse, kar je bilo porušeno. Prosto-voljne delovne akcije so bile stalna oblika našega dela. Značilno za tisti čas je bilo, da je bilo zelo malo sestankov, malo formalizma, vse naše akcije so bile konkretne in vanje smo vložili veliko truda. Če smo nameravali kako stvar organizirati, smo se brez vsakega odvečnega govorjenja lotili dela. Pisani dokumenti so bili redki, veljal je nekak načelni dogovor.“

Kako pa ste bili organizirani?

„V vsakem kraju, večjem ali manjšem, je obstajal mladinski aktiv, v katerega je bilo vključenih 70 do 80 % mladih. Imeli smo redne tedenske sestanke, pa tudi študijski sestanki so bili pogosti. Seznanjali smo se predvsem s političnimi in gospodarskimi novostmi v Jugoslaviji in po svetu. Vsak najmanjši napredek je prinesel veliko zadovoljstvo, saj smo bili prepričani, da se stvari iz dneva v dan boljajo, da gremo naprej. Naš optimizem je dajal posebnega poudarka naši aktivnosti. Politično delovanje pa je bilo tesno povezano z organizacijo kulturno-zabavnega življenja.“

Obstajali so tudi okrajni komiteji in vsak član okrajnega komiteja je bil zadolžen za štiri ali pet aktivov in je sklepe in direktive okrajnega komiteja sam prinašal v aktiv. Vsak mladinski aktiv je imel tudi svoj steneč in prav zanimivo bi bilo sedaj imeti v rokah tak list stenečasa.“

Kako pa je bilo z vključevanjem mladih v druge družbenopolitične organizacije?

„V vseh forumih je bilo zelo veliko mladih. Neprimerno več kot danes. Včasih so povsod vsakogar vprašali, če je član mladinske organizacije. Danes tega ni več. Mladince, ki je delal v mladinski organizaciji, je imel nekatere prednosti. Po terenu danes skorajda ni mladih ljudi. Mogoče zato, ker so ti organi močno postarani in nimajo pravega stika z mladimi ljudmi? Danes je veliko nestrpnosti. Mladci si postavijo kak cilj in ga hočejo doseči. Ko ugotovijo, da to ni tako lahko, kot je bilo videti, pogosto vržejo puško v koruzo. Prevelikokrat so zato razočarani. Stari pa večkrat gledajo v mladih tiste pridne fante, ki bi vse tisto, kar so sklenili, raznašali naokoli (lepili plakate in tekali po cestah). Tako eni kot drugi imajo napaden pristop.“

Poleg mladinske organizacije ste imeli včasih tudi SKOJ!

„Da, najbolj aktivne in marljive mladince smo sprejemali v SKOJ. Ti mladinci so postali kandidati za sprejem v ZK. Vsak član ZK je bil zadolžen za delo s SKOJEM.“

Kakšne so danes poglavitne napake, ki jih bo treba pri našem delu odpraviti?

„Mladinska organizacija ima danes izredno velik pomen. Kljub temu pa bi rad opozoril na nekaj napak, ki niso značilne samo za mladinsko organizacijo. Vse premalo se namreč ustavlja pri manjših problemih in vedno rešujemo le večje. Takih manjših problemov, ki sami po sebi ne pomenijo dosti, pa je veliko in sto takih problemov že zelo veliko pomeni. Distinkti jih ne moremo reševati kar skupno, ampak vsakega posamič. Pa spet pridemo na tiste majhne probleme, ki ne pomenijo dosti. Ravno ti majhni problemi so ponavadi najhuje ovire pri našem delu.“

Tudi vztrajnega dela ni. Prehitro smo zadovoljni sami s seboj. Hitro se navdušimo, potem pa že ob najmanjši oviri odnehamo.“

Priznati moram, da je tovariš Marjan Moškrčič izredno prijeten sogovornik.

MALA ŠOLA

Otroci hodijo po naših ulicah. Nekateri sami, nekateri v spremstvu staršev. Nekateri hite v vrtec, drugi v malo šolo, tretji v šolo. V malo šolo hodijo otroci dopoldne in popoldne. Dopoldne obiskujejo malo šolo tisti otroci, ki so vključeni v redno vzgojno-varstveno dejavnost, popoldne pa otroci, ki ne obiskujejo vrtec redno, ampak so vključeni v skrbeni program male šole.

Zavedamo se pomena načrtno vzgoje v predšolskem obdobju, zato želimo vključiti v družbeno organizirano predšolsko vzgojo vse otroke v letu pred vstopom v šolo. Mala šola želi otroke pripraviti na zahteve, ki mu jih bo postavljala šola. Na te zahteve nepripravljen in manj sposoben otrok lahko ob začetku šolanja, pa tudi kasneje, trpi ob neuspehu, zlasti če je čustveno občutljivejši.

Naloga male šole je, da otroke pripravi sprejemati obveznosti, ki naj jih opravi dobro, da zna sam kontrolirati svoje stvaritve, da sprejema kontrolo drugih, da je do vzeta za kritične pripombe, da zna ustrezno reagirati na ocene, da zna uravnati odnos do skupine, v kateri dela. Mala šola uvaja otroke v javnost v okviru skupine, pripravlja ga na učenje, še zlasti z metodo igre, in v tem procesu razvija v otroku sposobnosti in lastnosti, ki jih bo potreboval pri učenju. Mala šola seznaja otroke z elementi pisanja: pozna naj črte v vseh legah, obvlada naj spretnost v vlečenju vodoravnih, navpičnih, poševnih krožnih črt. Otroci v mali šoli spoznava elemente branja: goji naj sposobnost optične in akustične diferenciacije, zna naj združevati glasove v zloge in besede, navajen naj bo služno razlikovati dolge in kratke zloge. Otroci naj se zna izražati v celih stavkih. Mala

šola naj zbudi otrokovo zanimanje za knjigo in željo, znati brati in pisati. Mala šola uvaja otroke v novo matematično tako, da ga seznani z izbranimi preprostimi matematičnimi strukturami in metodami, uvaja otroke v zakonitosti matematičnih odnosov ter v skladnost in natančnost geometrijskih konstrukcij. Naloga male šole je v otroku zbuditi smisel za estetiko v glasbenem, likovnem in ritmičnem izražanju.

Zelati smo zvedeti, kakšna je organizacija naše šole v vzgojno-varstvenem zavodu Angele Oček, ki deluje na moščanskem področju in šteje med večje vzgojno-varstvene zavode v Ljubljani. Ravnateljica Breda Zdešarjeva nam je povedala o njihovem programu male šole naslednje:

Program poteka v oddelkih gojencev, ki so vključeni v VVZ vse leto. V zavodu so 4 oddelki, kjer so vključeni 104 gojenci. V enoti Selo sta 2 oddelka s 55 gojenci, v enoti Zelena jama pa z 49 gojenci. Oddelke vodijo vzgojiteljice med dopoldanskim varstvom.

Otroci, ki so vpisani v prvi razred osnovne šole in niso vključeni v redno delo VVZ, obiskujejo malo šolo v enoti Zelena jama. Delo poteka v dveh oddelkih dvakrat tedensko od 10. januarja do predvidoma 30. maja letos. V posamezni oddelki je

vključenih 28 oziroma 33 otrok. Oba oddelka male šole vodi vzgojiteljica. Otroci malo šolo redno obiskujejo in – razen ob opravičenih primerih ne izostajajo.

Vzgojiteljice strokovnega zbora VVZ Angele Oček vodijo malo šolo tudi pri osnovnih šolah Sostro in Dolsko. Pri osnovni šoli Sostro so 3 oddelki male šole s 24, 23 in 24 gojenci. Program male šole poteka dvakrat tedensko v zadržnem domu v Zadvoru. V prihodnjem šolskem letu bo na tem področju mala šola organizirana že v novem vrstcu. Pri osnovni šoli Dolsko obiskuje malo šolo 26 šolskih novincev.

Vzgojno-varstveni zavod Angele Oček organizira pripravo otrok na šolo od 1966. leta naprej že vsako leto. Letos že sedmo leto organizira tudi malo šolo za šolske novince, ki niso vključeni v vzgojno-varstveni zavod. Iz dokumentacije zavoda je razvidno, da se število oddelkov male šole za otroke, ki niso vključeni v redno zavodovno dejavnost vsako leto manjša. V dopoldanskem času ima zavod za svoje redne varovance vsako leto 4 oddelke male šole, za otroke zunaj zavodovega rednega dela pa največ 2 oddelka. Podatki kažejo, da je velik odstotek šolskih novincev v zadnjem času pred vstopom v šolo vključen v redno vzgojno-varstveno dejavnost omenjenega zavoda.

Za prihodnje šolsko leto pripravlja zavod celoletno malo šolo, v katero se bodo lahko vključili vsi šolski novinci. Mala šola bo pričela z delom v jeseni, 1. oktobra 1973 in bo potekala do 25. maja 1974.

ZMAGA GLOGOVAC